

N:o 197.

Af Herr **Johan Olsson** från Calmar län: Om ändring i Kongl. Förordningen den 26 Oktober 1866, angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

Enär de afgifter, som utgå för bränvinsutskänkning och bränvinsminutering, icke äro af någon annan natur än de, som till Staten erläggas för bränvinstillverkningen, så synes allt skäl vara att de förra, hvilka hafva egenskapen af *bevillning*, likasom de sednare lika med dessa ingå — icke såsom hittills till kommuner och korporationer, utan — till Statsverket. Ur *rättslig* synpunkt finnes således ingen rimlig anledning att göra någon skilnad. Att en sådan likväl skett beror antagligen derpå, att man förmodade det representationen skulle blifva villigare att ingå på förslaget att höja bränvinstillverkningsavgiften, om man för detta bifall gäfvade utsigten till en betydande inkomst för enskilda kommuner och provincial-korporationer; och dessutom voro förhållandena, då detta föreslogs, så gynsamma, att man ej mycket fästade sig vid en några millioners större eller mindre statsinkomst. Man hade från de lyckliga åren fått ett överskott, som man visserligen snart skyndade att göra sig af med, och man var alls icke njugg, hvarken på det ena eller andra hållet. Nu behöfver *Staten* denna bevillning, likasåväl som annan sådan, och kommunerna, städerna och hushållningssällskapen måste inskränka sig till de utgifter, som de förra på kommunalväg, de sednare genom god hushållning med sina kassor och årsavgifter, kunna indraga och disponera. Äfven ur ett par andra synpunkter är en förändring önskelig. Det är helt naturligt, att så länge städerna hafva $\frac{3}{5}$:delar och landstingen $\frac{1}{5}$:del af bränvinsförsäljningsavgiften, dessa skola med mindre ifvernitälska för att hämma dryckenskapslasten. Stadgandet befördrar således indirekt superiet. Ty ju mera spirituosa som förtäres, desto större inkomster. Endast detta skäl borde vara tillräckligt afgörande. Landskommunernas inkomst deremot är så liten, att den ej kan anses motväga den förökade tunga, som de, genom förökad fattigvård m. m., lida genom den i städerna uppmuntrade bränvinsförsäljningen. Ett annat skäl till en förändring är den stora ojämnheten

heten i fördelningen af medlen mellan de olika länen, äfven då befolkningen är ungefär lika stor.

Några förslag till förändring i dessa bestämmelser hafva förut gjorts, men blifvit affärdade med den förklaring, att ifrågavarande medel af kommunerna och korporationerna väl behöfdes och väl användes. Bevillnings-Utskottet vid en föregående riksdag yttrade, att städerna tillkommande andelar af bränvins-försäljningsmedlen användes på ett särdeles nyttigt sätt; att betydliga företag blifvit med tillhjälp af dem påbörjade, och att förlusten af dem skulle medföra de mest kännbara olägenheter. Detta sednare påstående upprepades af Bevillnings-Utskottet vid 1868 års riksdag, med det tillägg att indragningen af dessa medel till Statsverket ej "kunde ur principiell synpunkt anses nöjaktig eller tillfredsställande." Men att en sådan indragning just "ur principiell synpunkt" kan anses fullt rättfärdigad, är redan visadt genom att anmärka dessa medels natur af bevillning. Vidare har man sagt, att en sådan åtgärd skulle innefatta "ett fullkomligt upphäfvande af den grundsats, som i fråga om dessa afgifter hittills varit af representationen antagen och inom lagstiftningen följd." Ja, naturligtvis. Men detta gäller icke såsom något skäl. Lagstiftningen härom är icke gammal, och om en oriktig grundsats för kortare eller längre tid sedan blifvit antagen och följd, så måste densamma öfvergifvas. Alla reformer bryta med hvad som varit, mer eller mindre. Hvad de kännbara olägenheterna befräffar, så är det väl sannt, att några städer med dessa medel inledt betydande företag, anlagt planteringar och promenader, byggt hus, m. m., men *alla* dessa företag voro troligen ej af nödvändigheten påkallade, och förlusten af de påräknade bidragen skulle utan tvifvel snart mer än ersättas genom minskadt antal krogar, större nykterhet och en i samband dermed stående höjning i sedligt hänseende hos den arbetande befolkningen, och minskade fattig- och sjukvårdsutgifter. Emellertid vore billigt, att städerna, likasom landskommunerna, icke genast förlorade hela denna inkomst. Hvad hushållningssällskapen beträffar, så hafva de fleste bland dem samlat betydliga kapital, hvaraf räntorna torde vara tillräckliga för deras behof; emellertid för vinnande af likhet i åtgärden, kunde indragningen äfven af deras andel ske successivt. Landstingen deremot torde näppeligen någonsin kunna undvara sin andel af ifrågavarande medel.

Att Staten genom en sådan indragning skulle erhålla en högst betydlig inkomst framgår deraf, att, enligt uppgift ur rikshufvudboken i Kongl. Statskontoret, endast de till ränterierna ingångna bränvins-försäljningsmedel i medeltal för åren 1862—1866 uppgingo till omkring 1,200,000 R:dr årligen. Städernas andelar ingå dock, efter hvad man finner, icke häri. Säkrast torde hela sammanlagda summan af de till städerna, landskommunerna, landstinget och hushållningssällskapen anslagna bränvinsmedlen, likasom huru desamma fördelats,

erfaras genom landstingens till Kongl. Civil-departementet och hushållningssällskapens till Kongl. Kammarrätten ingifna räkenskaper.

På grund af hvad här blifvit anfördt, får jag föreslå:

det Riksdagen ville besluta, att, med förändring af Kongl. Förordningen den 26 Oktober 1866, afgiften för minuthandel med och utskänkning af bränvin och andra brända eller destillerade starka drycker skall till Statsverket ingå, men på det sätt att den andel, som tillfallit städer, som i landsting deltaga, landtkommuner och hushållningssällskap minskas med en sjettedel årligen, så att efter sex år hela summan af Kronan uppbäres, men att landstingens andelar fortfarande till dem utgå, likasom en femtedel bevaras åt de städer, som icke i förening med landsbygd i landsting deltaga, samt att dessa medel till landstingen och städer af sistnämnda egenskap fördelas efter befolkningens andel i rundt tusental räknadt.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Johan Olsson

från Calmar län.

N:o 198.

Af Herr Åke Andersson: Om ändring i Konkurslagen af den 18 September 1862.

Vid sistlidne riksdag väcktes inom denna Kammare motion om indragning af Rättens ombudsman i konkurser. Denna motion blef af Lag-Utskottet, på de skäl som dess Utlåtande N:o 17 utvisar, lemnad utan afseende, hvilket ock af Kamrarne godkändes. Men detta oaktadt och med fästadt afseende på det allmänna missnöje som förspörjes öfver ombudsmännens befattning med konkursbo, så väl af borgenä-